



OM KRIM: Forfatter av bygdeboka for Lillesand, Terje Sødal forteller her om kriminalitet i Lillesand og Agder på 1600-tallet.

Olav Dahl ble minnet på historielagets årsmøte

Olav Dahl, æresmedlem i Vestre Moland og Lillesand Historielag, døde mandag og ble minnet med ett minuttstilhet ved åpningen av årsmøtet i laget tirsdag.

● Olav Dahl, mangeårig medlem av Vestre Moland og Lillesand Historielag ble 91 år gammel. Han var Vestre Molending, men bodde de senere årene i Arendal. Dahl var styremedlem

i laget i en rekke år, og ble utnevnt til æresmedlem.

Leder av Vestre Moland og Lillesand Historielag, Kristian Sundtoft viste i sine minneord til arbeidet Olav Dahl la ned i innsamlingen av materiale til bygdebokprosjektet som nå er satt i gang. Han var opptatt av dette helt til det siste, fortalte Sundtoft som besøkte Dahl flere ganger den siste tiden.

– Olav Dahl drev med lokalhistoriearbeid i 60 år og samlet materiale til gårds- og slektshistorie i Vestre Moland og Høvåg,

sier Sundtoft. Vi har fått et meget verdifullt kildemateriale til det videre arbeidet med bygdeboka.

Selger ut lager

Historielagets hovedaktivitet er utgivelse av publikasjoner, viste Sundtoft til da han gikk gjennom årsmeldingen. Årskriftet for 2008/2009 ble gitt ut med Kari Michelsen som redaktør. Lillesandskalenderen for 2009 ble gitt ut med med Kari Michelsen, John Gustav Johansen og Bergliot Øie Johansen som ansvarlige for arbeidet, og sistnevnte laget en bok med ord og uttrykk fra Lillesand: «E seiår de bare!».

Normalt gis årsskriftet ut annethvert år. Nå er det imidlertid slik at det er 1.000 eksemplarer av tidligere årsskrift på lager, og derfor venter laget ett år med neste utgivelse.

– Vi vil nå forsøke å selge ut varelageret vårt. Årsskriftet er ingen ferskvare, og vi regner med det er mange av tilflytterne som vil vite mer om Lillesands historie, sa Sundtoft. Og la til: – Nå tar vi pause, og selger.

God økonomi

– Vi er et bunnsolid selskap, sa Sundtoft da han la frem regnskapet, og kunne vise til et overskudd på 26.533 kroner. Lagets aktiva, publikasjonslager og

bankinnskudd er på 226.684 kroner.

Årsmøtet vedtok for øvrig å heve medlemskontingenten fra 100 til 150 kroner. Det var 25 personer til stede på årsmøtet.

Vigdis Vestheim ønsket ikke gjenvalg til styret der hun har vært medlem i 13 år, hvorav 12 som sekretær. Som nytt medlem til styret ble Kristen Edvard Skaar valgt.

Leder i laget er Kristian Sundtoft, nestleder Hans Berntsen, sekretær Randi Rosenberg Hall, styremedlem Kari Michelsen. Varamedlemmer er John Gustav Johansen, Alvhild Gulbrandson og Anne M. Svendsen. Revisor Per Tollef Knudsen. Valgmennd: Magne Songvoll, leder, Per Tollef Knudsen og Tora L. Buestad.

Krim

Historielaget hadde invitert bygdebokforfatteren, Terje Sødal til å holde foredrag. «Til Skræk og Exempel» led tittelen, og det handlet om kriminalitet og dødsstraff i Lillesand og Agderfylkene på 1600 tallet. Sødal grep først fatt i henrettelsene på Agder og forbrytelsesmonstret her. Kildene sier 125 henrettelser, men Sødal mener det trolig dreier seg omså mange som

melolom 140 til 150. Men verre var det i Rogaland der det var dobbelt så mange henrettelser i forhold til folketallet der.

De aller fleste henrettelsene kom som følge av forsettelig drap, der nest spebarnsdarp, trolddom, tyveri og blodska. To av tre henrettede var menn, og de fleste henrettelsene skjedde ved halshugging, men også ved bål og

brann for trolddom, og henging for tyveri. Og de fleste forbrytelsene ble begått av kystgedene.

Materialet for lovbruddene i Vestre Moland på 1600 tallet viser at molendingene var spesielt opposisjonslystne. Mens vold topped listen for det øvrige Agder med 42 prosent, var det slik at opposisjon slo alle rekorder med 73 prosent i Vestre Moland. Opposisjon mot stats og styresmakter. Spesielt var tallene høye for skatte- og tiendesvik, mens tallene viser bare 16 prosent vold.

Magne Songvoll spurte foredragsholderen om den høye opposisjonslysten i Vestre Moland kunne si noe om grunnen til at vi fikk Kristian Lofthusbevegelsen nettopp i Vestre Moland. Og den måtte Sødal tygge på.

anne



BAK BUKETTEN: Blomster til Vigdis Vestheim som takker av etter 13 år i historielagets styre. Kristian Sundtoft, leder i laget overrekker blomster.